

Vybrané osobnosti a události z české historie 20. století konfrontované (zasažené) stereotypy a mýty a jejich percepce žáky základních škol a studenty středních škol.

Mgr. Jiří Mihola, Ph.D.

Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta

- **DOTAZNÍK specifický výzkum - katedry historie Pedagogické fakulty MU 2023**
- ***AKTUÁLNÍ OTÁZKY A DISKUTOVANÁ TÉMATA Z HISTORIE A SOUČASNOSTI***

ZÁKLADNÍ ŠKOLY: CELKEM RESPONDENTŮ: 254 (žáci + žákyně)

STŘEDNÍ ŠKOLY CELKEM RESPONDENTŮ: 243 (studenti + studentky)

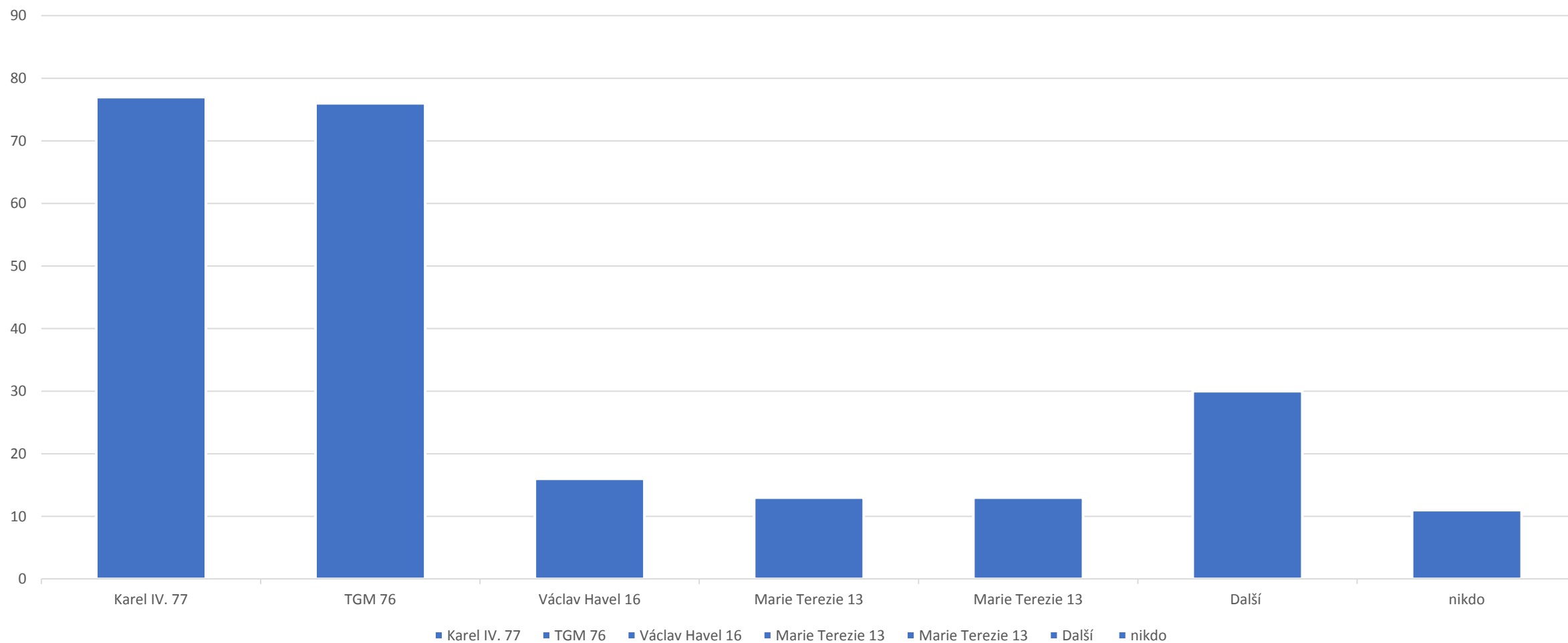
Výsledky základních i středních škol jsou zpracovány zvlášť, umožňují srovnání.

Dle předpokladů jsou na kvantitativně i kvalitativně vyšší úrovni odpovědi respondentů středních škol.

- **Řešitelé: Mgr. Jiří Mihola, Ph.D.,**
- **+ studenti: Bc. Vojtěch Antoš, Bc. Petra Gutwaldová, Bc. Veronika Škodová**
- Čas k vyplnění 40 min.
- Anonymně

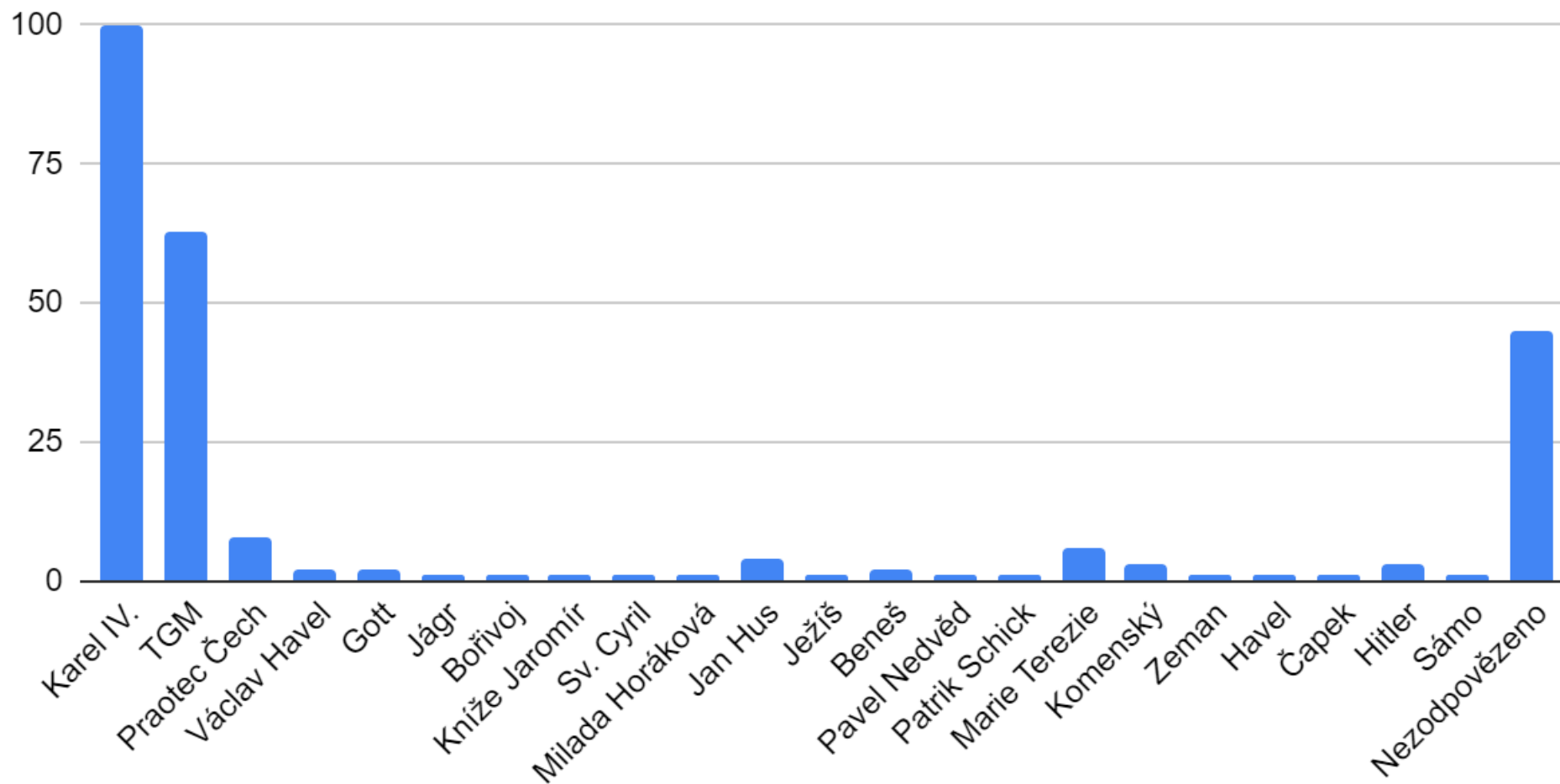
Střední školy

Největší osobnost celé historie českých dějin

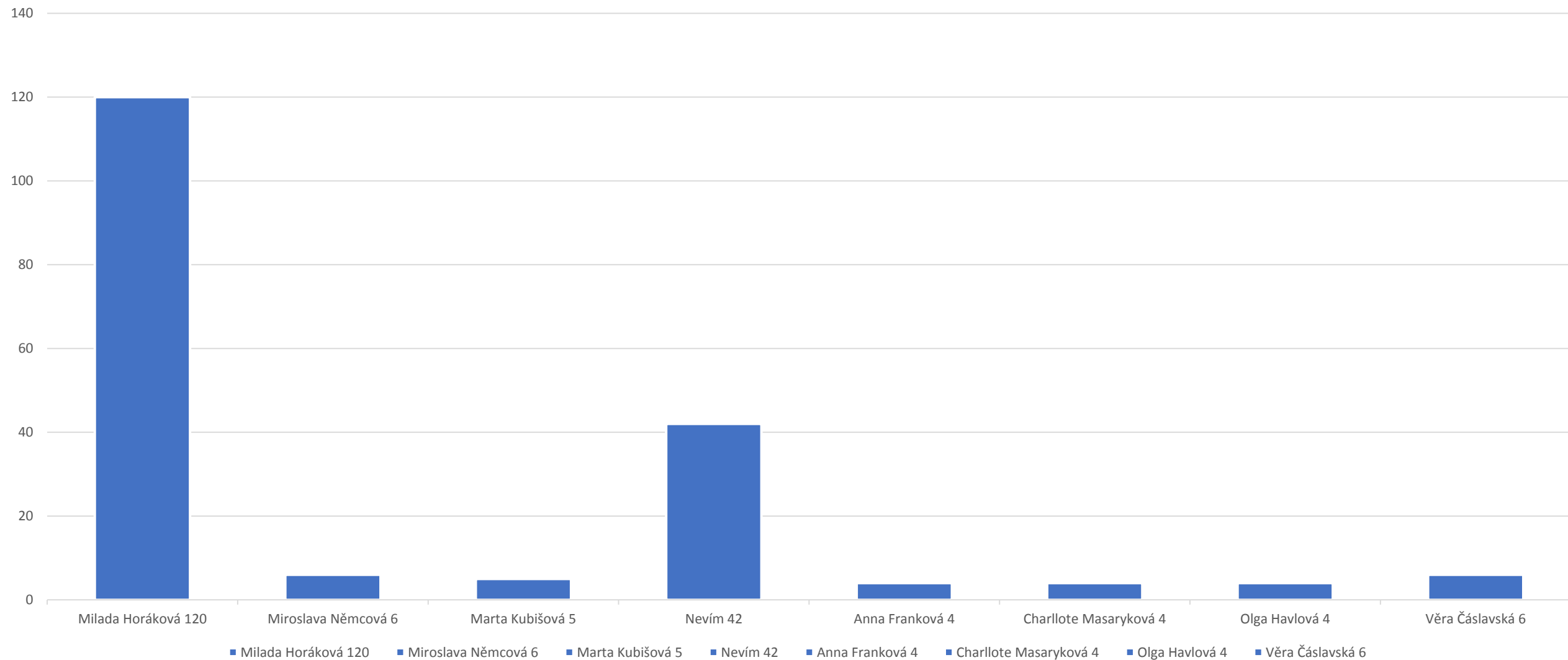
Základní školy

9. Největší osobnost celé historie českých dějin:

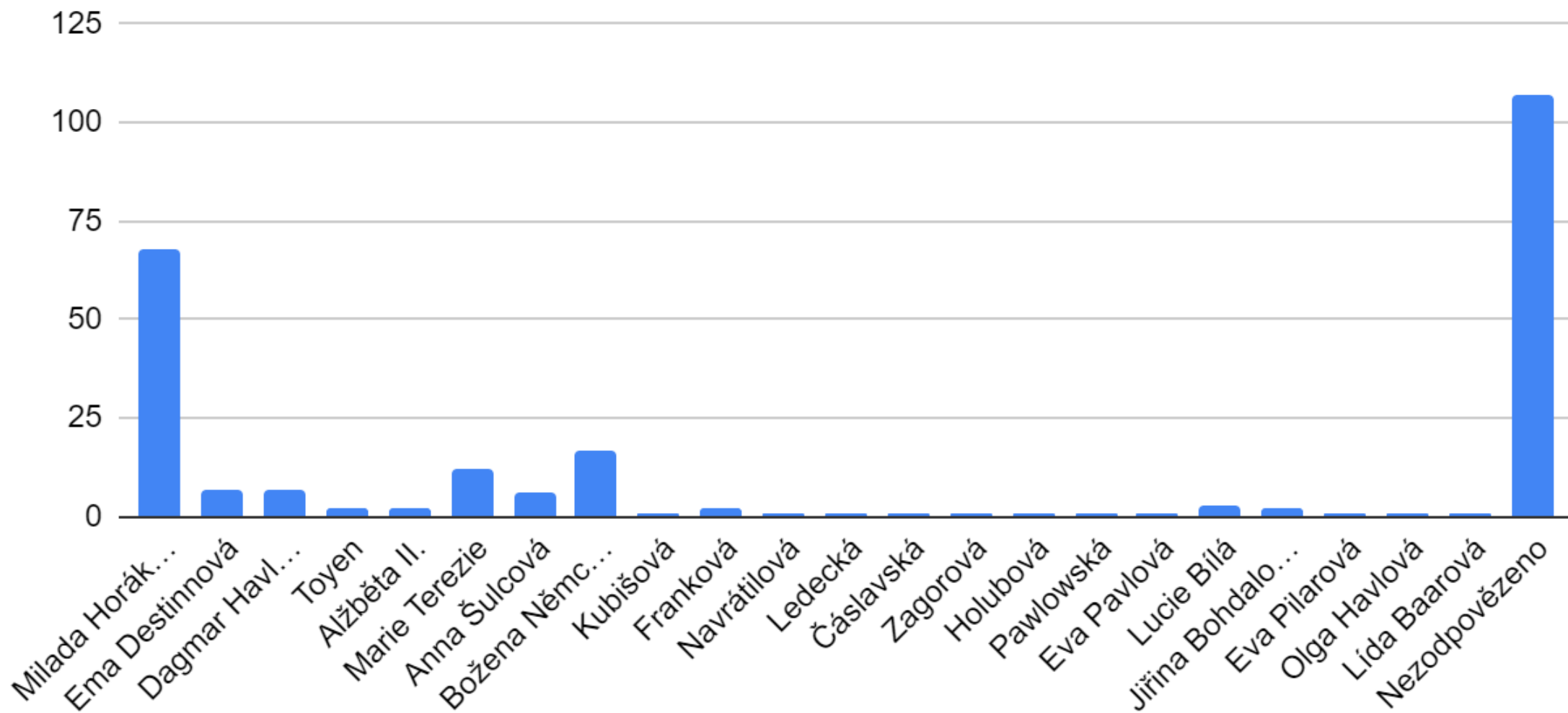
Střední školy

Největší žena českých dějin 20. a poč. 21. stol.

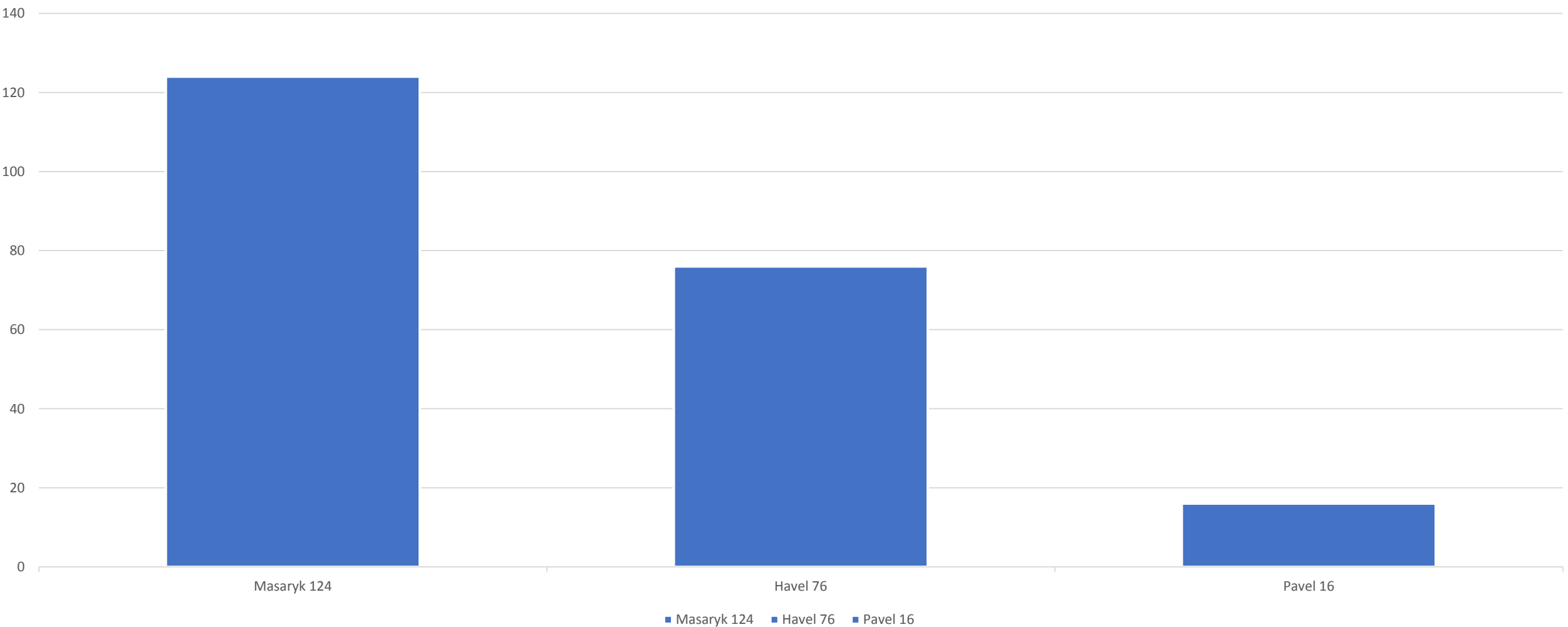
Základní školy

5. Největší žena českých dějin 20. a poč. 21. stol. (uvedte jedno jméno):

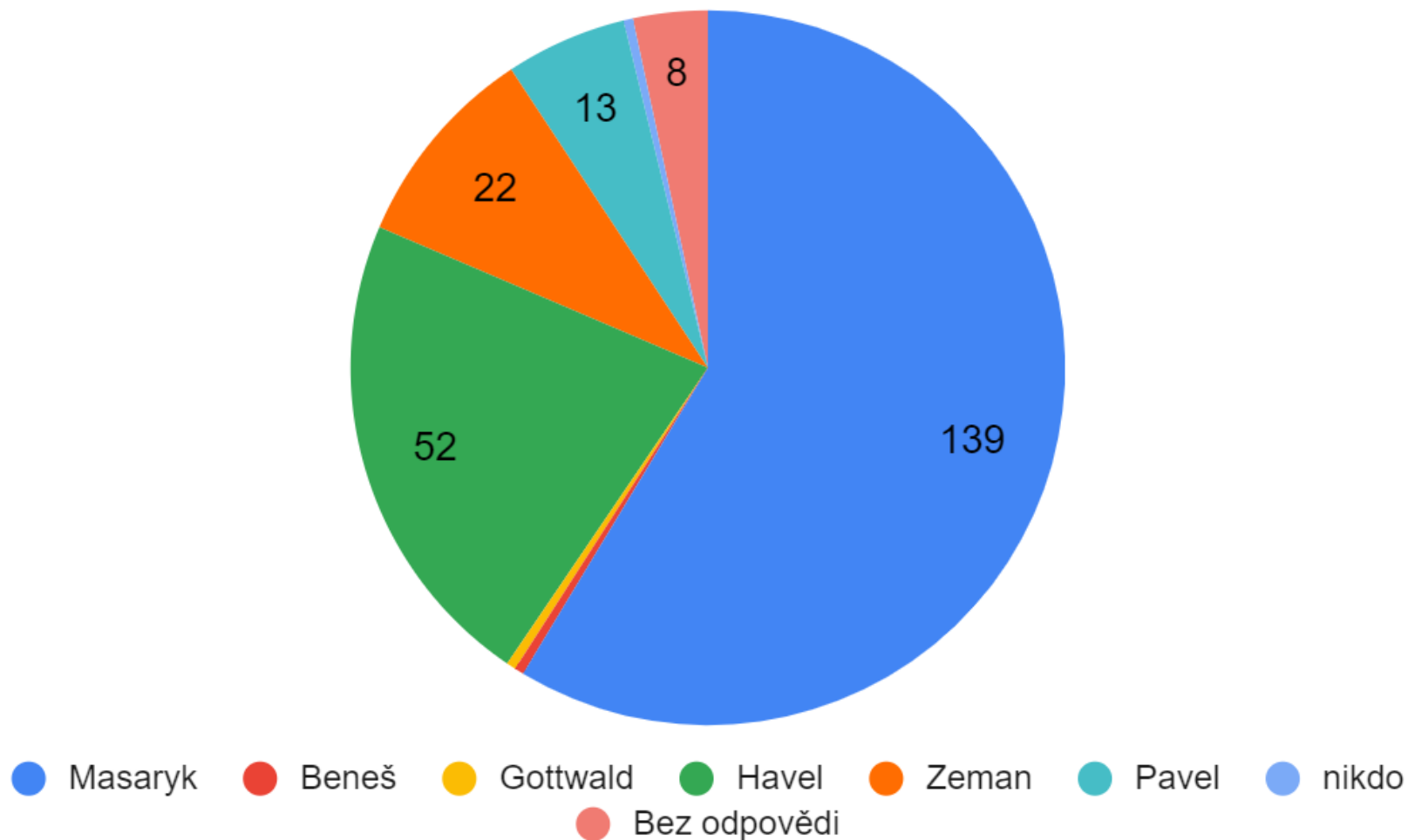
Střední školy

Kterého československého/českého prezidenta vnímáte jako nejoblíbenějšího? Čím podle vás pomohl vlasti?

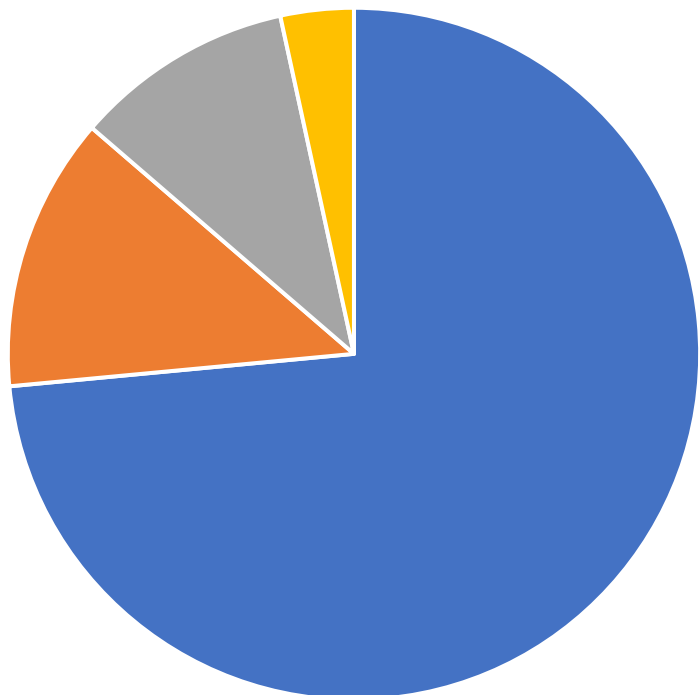
Základní školy

17. Kterého československého/českého prezidenta vnímáte jako nejoblíbenějšího?

SŠ

První Československou republiku vnímám jako:

■ Příliš idealizovanou, lidé se tenkrát neměli tak dobře, jak si myslíme. 172

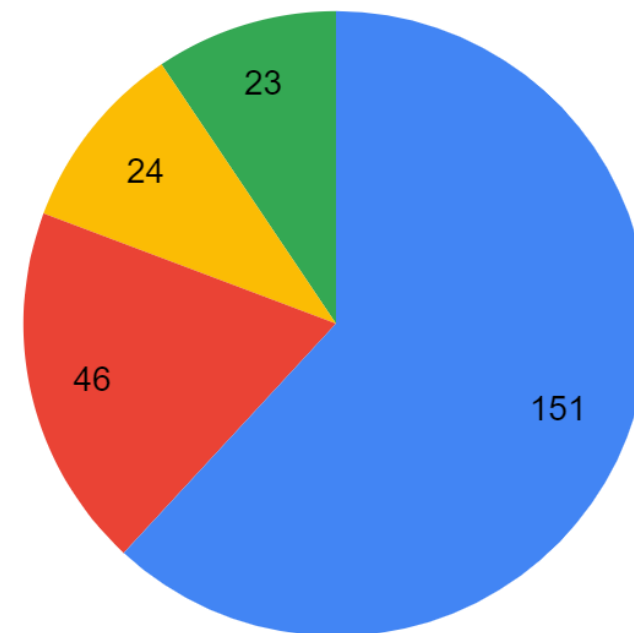
■ Ideální pro život i v dnešní době. 30

■ Nikdy jsem o tom neslyšel/a 24

■ Nezodpovězeno 8

ZŠ

18. První Československou republiku vnímám jako:

● a) Příliš idealizovanou, lidé se tenkrát neměli tak dobře, jak si myslíme. 151

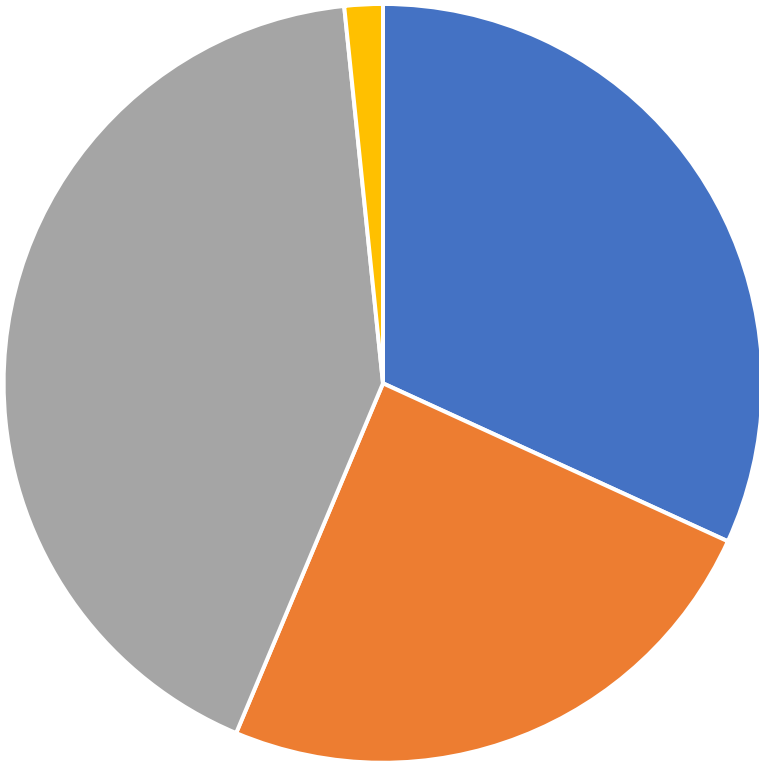
● b) Ideální pro život i v dnešní době. 46

● c) Nikdy jsem o tom neslyšel/a 24

● d) Nezodpovězeno - 23

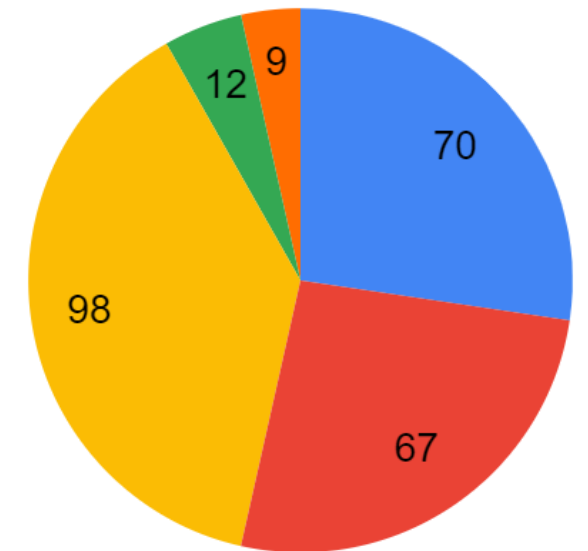
SŠ (103) – ZŠ (98): Edvard Beneš: Jako politik se nacházel ve velice těžkých situacích, lépe by to nezvládli ani jiní státníci.

Edvard Beneš

- Patří mezi naše nejvýznamnější osobnosti 20 století v kladném smyslu. 78
- Je významnou osobností, ale jeho politické účinkování hodnotím spíše negativně, v rozhodujících chvílích selhal. 60
- Jako politik se nacházel ve velice těžkých situacích, lépe by to nezvládli ani jiní státníci. 103
- Mezi nejvýznamnější, tzv. top české představitele 20. století E. Beneše neřadím. 4

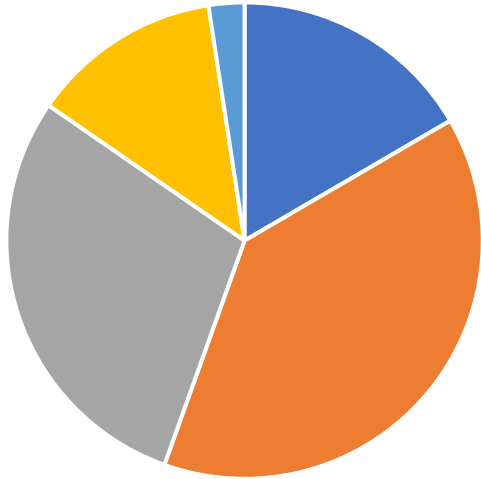
1. Edvard Beneš:

- a) Patří mezi naše nejvýznamnější osobnosti století v kladném smyslu.
- b) Je významnou osobností, ale jeho politické účinkování hodnotím s
- c) Jako politik se nacházel ve velice těžkých situacích, lépe by to nez
- d) Mezi nejvýznamnější, tzv. top české představitele století E. Beneš

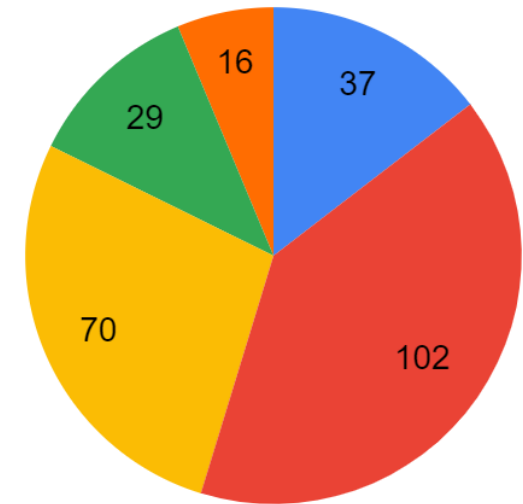
Prezident Emil Hácha: Pomáhal i kolaboroval, byl obětí velice těžké doby. (SŠ – 96, ZŠ – 102)

Emil Hácha

- Byl tragickou politickou figurou a kolaborantem s Němci. 41
- Pomáhal i kolaboroval, byl obětí velice těžké doby. 96
- Hodnotím ho pozitivně, ve velmi těžké situaci dělal co mohl, na mnohé věci neměl vliv, zaslouží si spíše pozitivní pohled. 72
- Jediný čestný krok, který mohl udělat - funkci prezidenta nevízt. 32
- Nezodpovězeno 6

2. Emil Hácha:

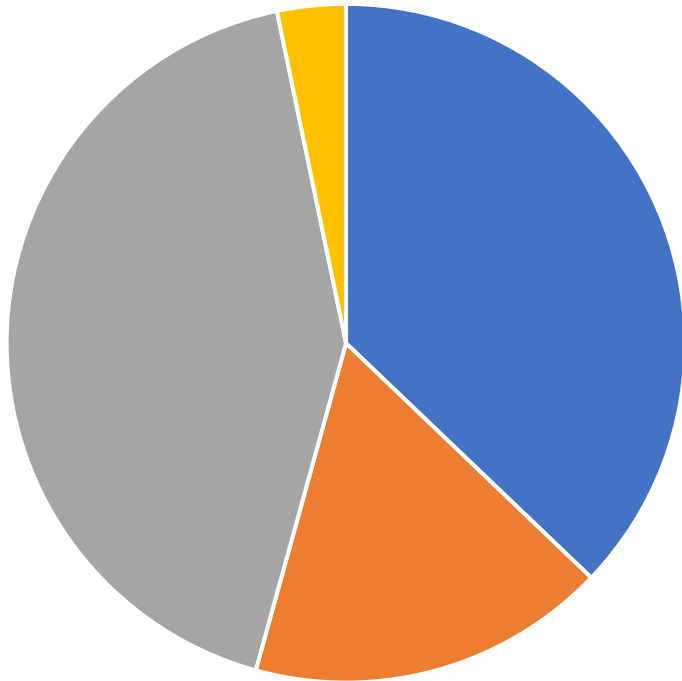

- a) Byl tragickou politickou figurou a kolaborantem s Němci.
- b) Pomáhal i kolaboroval, byl obětí velice těžké doby.
- c) Hodnotím ho pozitivně, ve velmi těžké situaci dělal co mohl, na mnohé věci neměl vliv, zaslouží si spíše pozitivní pohled.
- d) Jediný čestný krok, který mohl udělat - funkci prezidenta nevízt.
- e) Nezodpovězeno

Jana Masaryka: Vnímám jako protekčního syna Tomáše Garrigua Masaryka, který by se bez otce nedostal do vysoké politiky!!!!

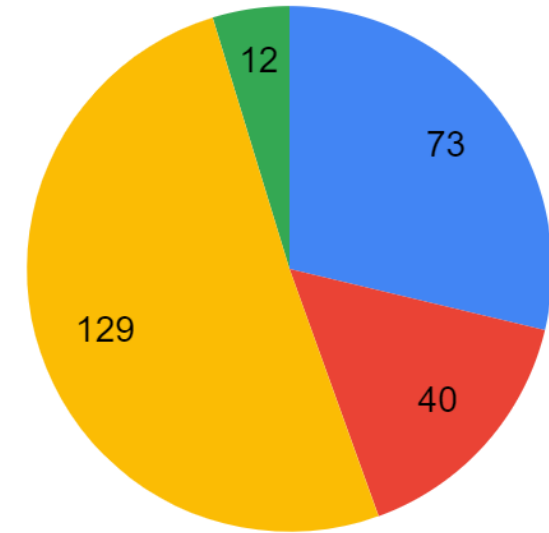
(SŠ – 104, ZŠ 129)

Jana Masaryka

- Hodnotím kladně, jedna z velkých osobností v období 2. světové války a po ní. 91
- Vnímám ho problematicky nebo negativně, jako ministr musel vědět, co se děje, zůstal v nejvyšší politice přes všechny okolnosti. 42
- Vnímám jako protekčního syna T. G. Masaryka, který by se bez otce nedostal do vysoké politiky. 104
- Nezodpovězeno 8

3. Jana Masaryka:

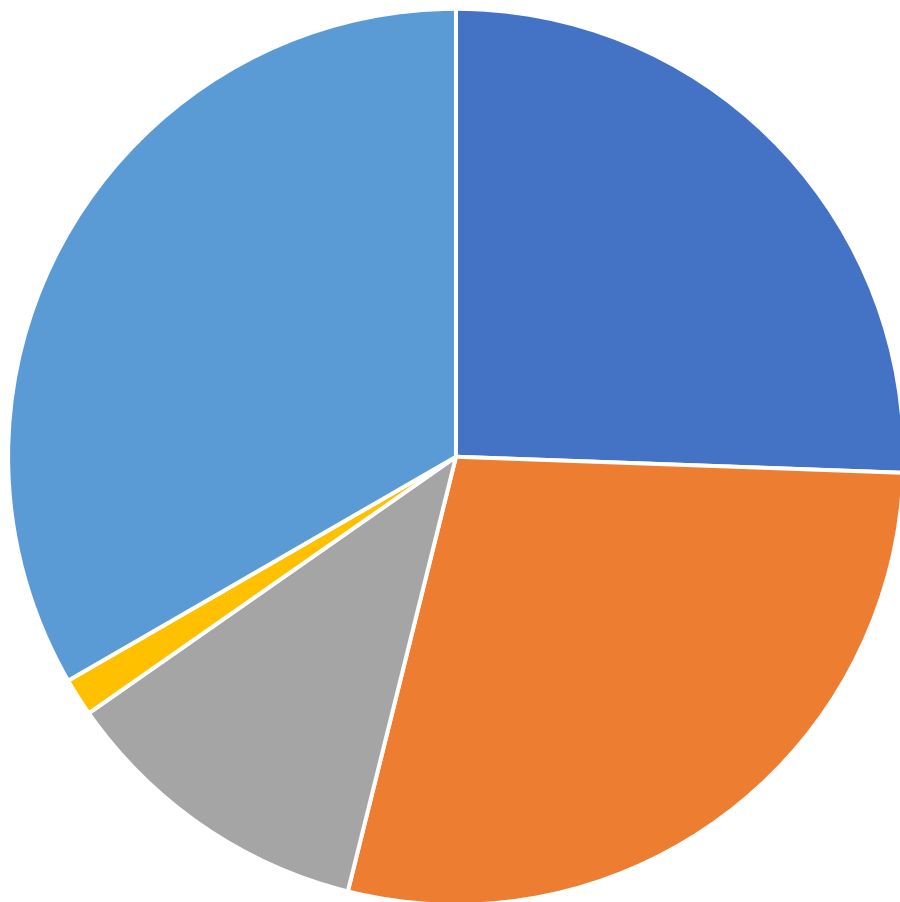

- a) Hodnotím kladně, jedna z velkých osobností v období 2. světové války a po ní.
- b) Vnímám ho problematicky nebo negativně, jako ministr musel vědět, co se děje, zůstal v nejvyšší politice přes všechny okolnosti.
- c) Vnímám jako protekčního syna T. G. Masaryka, který by se bez otce nedostal do vysoké politiky.
- d) Nezodpovězeno

Vlasovci: hrdinové nebo zrádci?

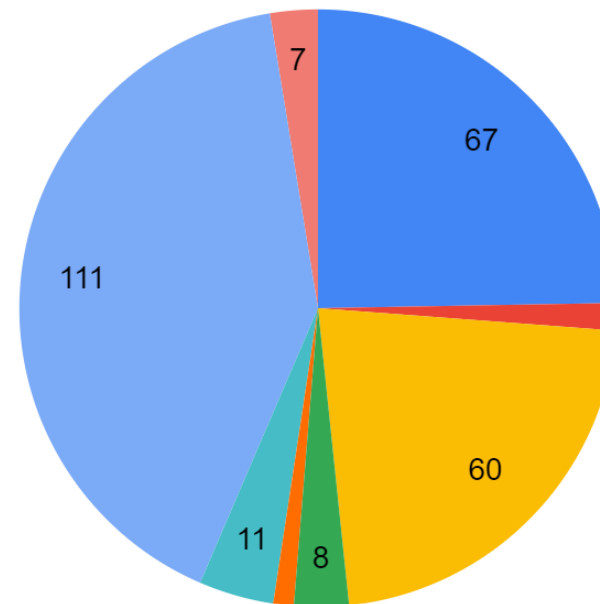
Nezodpovězeno (SŠ 73, ZŠ 111)

Jsou podle vás vlasovci hrdinové nebo zrádci?

■ hrdinové 56 ■ zrádci 62 ■ ani jedno 25 ■ obojí 3 ■ nezodpovězeno 73

20. Jsou Vlasovci podle vás hrdinové nebo zrádci?

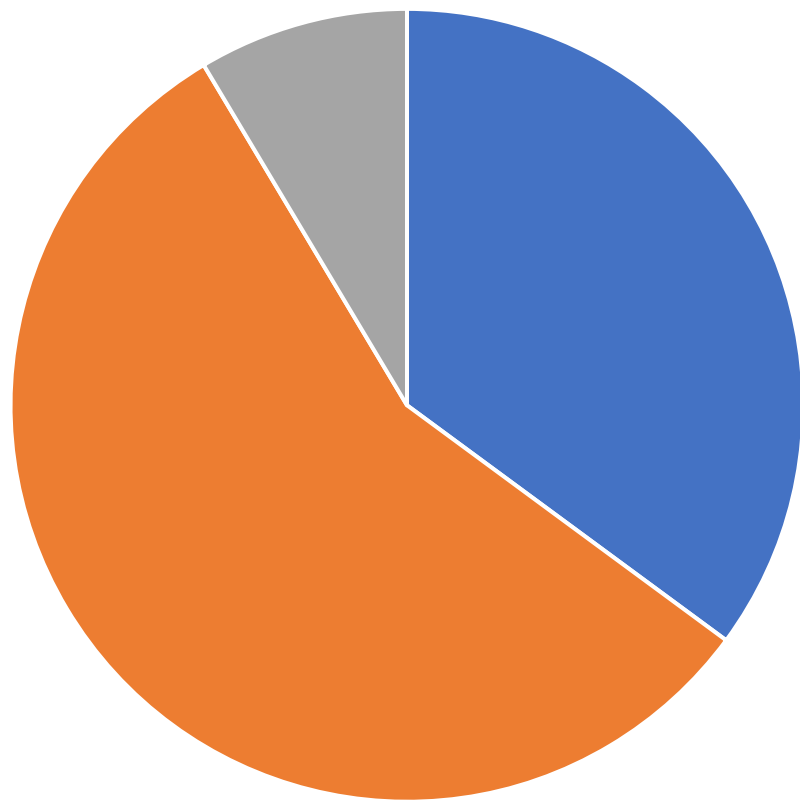
● hrdinové ● ani jedno ● zrádci ● oboje ● zdržují se odpovědi ● neutrální
● nezodpovězeno ● neví

ODSUN NĚMCŮ PO 2. SVĚTOVÉ VÁLCE

SŠ – 138: Nemělo k němu dojít, na násilí se nemá odpovídat násilím a zlem. Je sice pochopitelné, že k němu došlo, ale je i správné, že se za něj omlouváme a snažíme se o smíření a dobré vztahy do budoucna.

ZŠ – 126: Odsun považují za logický a správný. Němci za zvěrstva 2. světové války nemohli čekat jinou odplatu.

Odsun Němců po 2. světové válce považují:

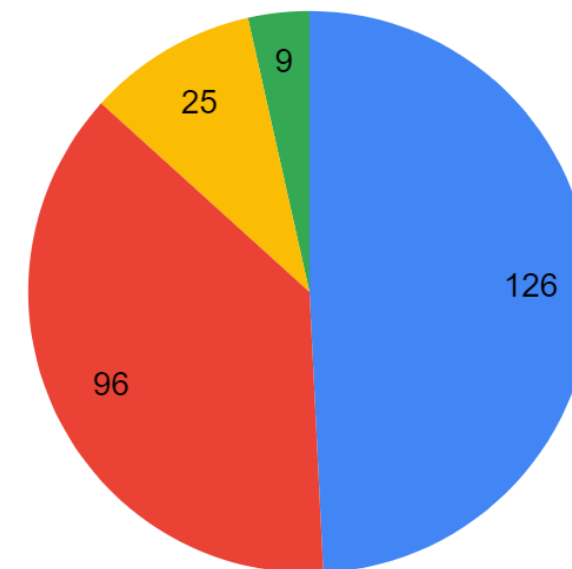

■ Za logický a správný, Němci za zvěrstva 2. světové války nemohli čekat jinou odplatu. 86

■ Nemělo k němu dojít, na násilí a zlo se nemá odpovídat násilím a zlem. Je sice pochopitelné, že k němu došlo ale je i správné, že se za něj omlouváme a snažíme se o smíření a dobré vztahy do budoucna. 138

■ Jde o velmi problematickou záležitost, nejlepší by bylo, kdyby k odsunu Němců nedošlo, byli zde doma. 21

6. Odsun Němců po 2. světové válce považují:

● a) Za logický a správný, Němci za zvěrstva 2. světové války nemohli čekat jinou odplatu

● b) Nemělo k němu dojít, na násilí a zlo se nemá odpovídat násilím a zlem. Je sice pochopitelné, že k němu došlo ale je i správné, že se za něj omlouváme a snažíme se o smíření a dobré vztahy do budoucna.

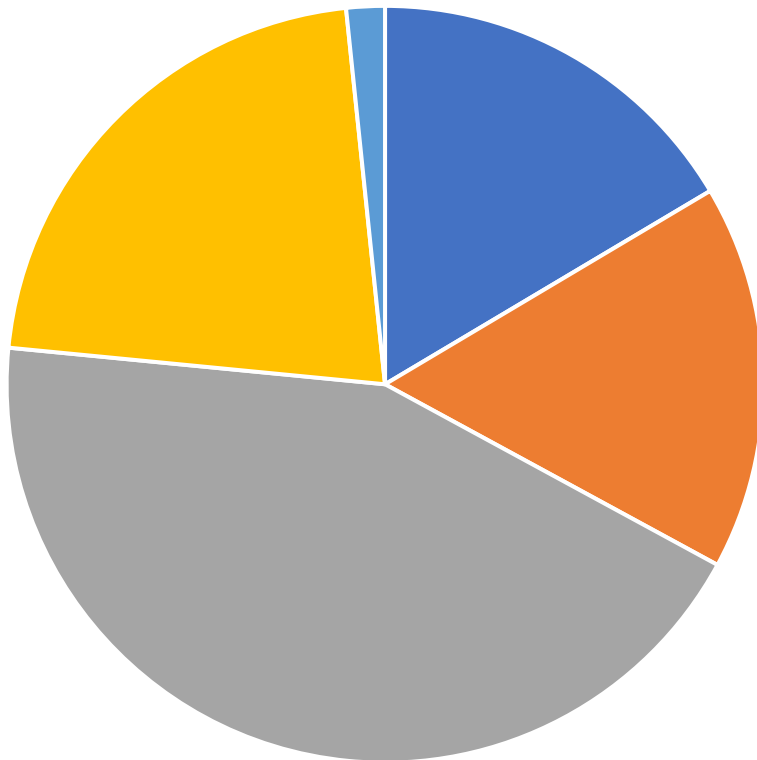
● c) Jde o velmi problematickou záležitost, nejlepší by bylo, kdyby k odsunu Němců nedošlo, byli zde doma.

● d) Nezodpovězeno

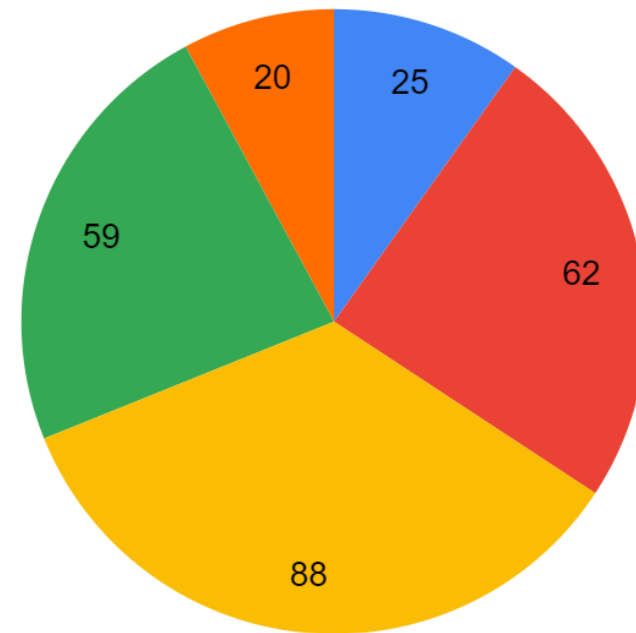
ALEXANDR DUBČEK: V první řadě komunistu, který se ale o něco pozitivního snažil. (SŠ – 106, ZŠ – 88)

Alexandr Dubček:

12. Alexandr Dubček:

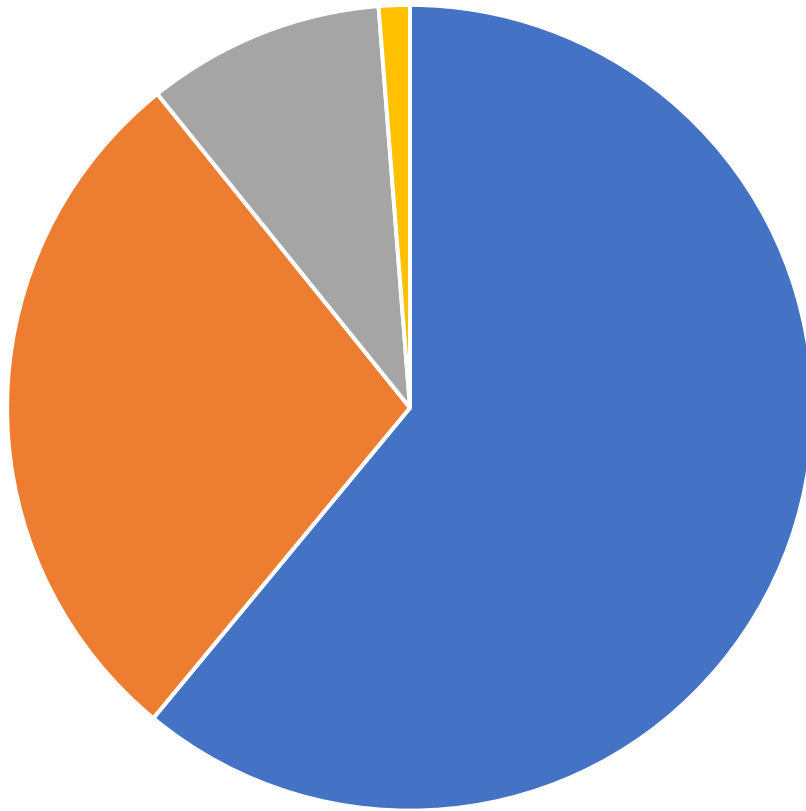
- Vnímám pozitivně, je tvář pražského jara. 40
- Idealista, který své (komunismus s lidskou tvář) neprosadil. 40
- V první řadě komunistu, který se ale o něco pozitivního snažil. 106
- Byly tam zajímavější osobnosti. 53
- Nezodpovězeno 4

- a) Vnímám pozitivně, je tvář pražského jara.
- b) Idealista, který své (komunismus s lidskou tvář) neprosadil.
- c) V první řadě komunistu, který se ale o něco pozitivního snažil.
- d) Byly tam zajímavější osobnosti.
- nezodpovězeno

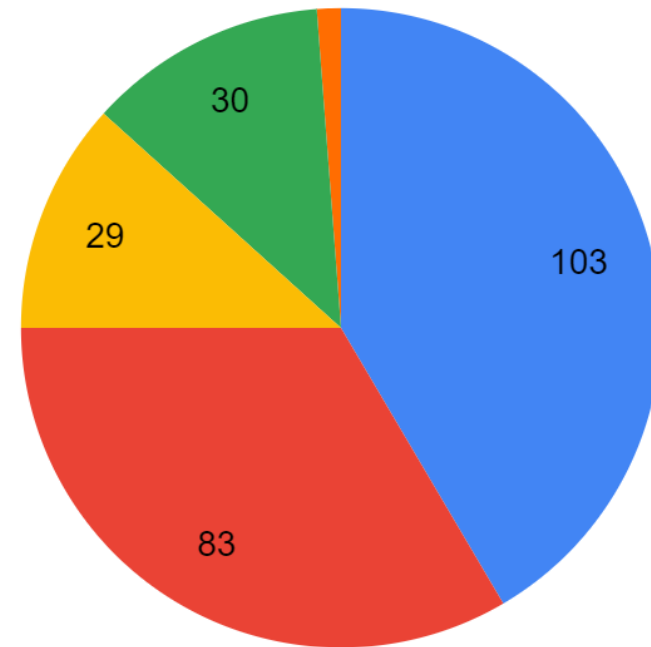
JAN PALACH: Je pro mě hrdina, který chtěl národu otevřít oči. (SŠ – 147, ZŠ – 103)

Jan Palach:

- Je pro mě hrdina, který chtěl národu otevřít oči. 147
- Chtěl vyburcovat národ, ale na život se sahat nemá. 68
- Zbytečná oběť, nic se nezměnilo. 23
- Nezodpovězeno 3

11. Jan Palach:

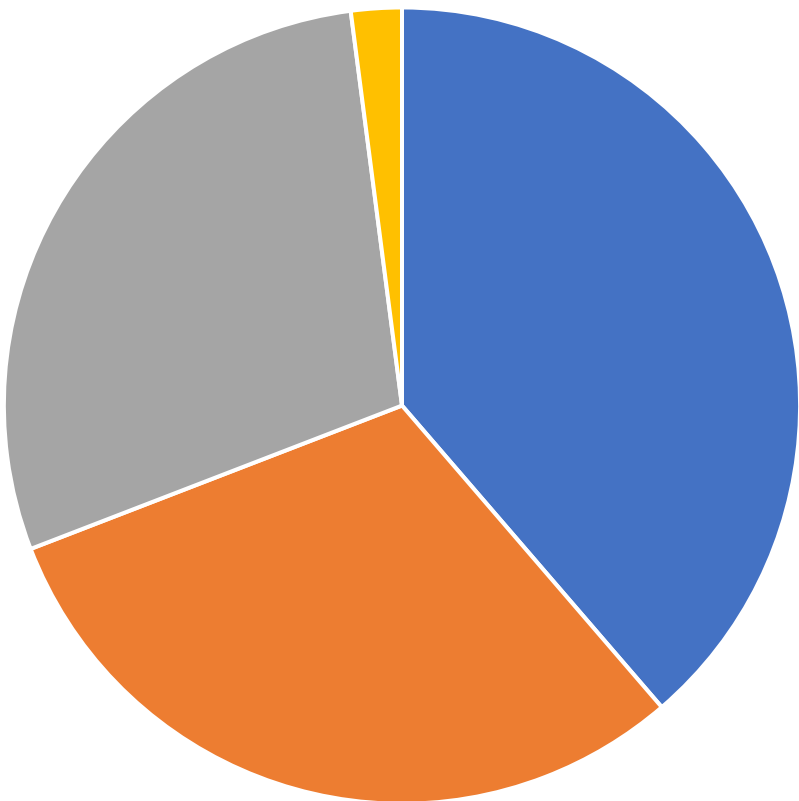

- a) Je pro mě hrdina, který chtěl národu otevřít oči.
- b) Chtěl vyburcovat národ, ale na život se sahat nemá.
- c) Zbytečná oběť, nic se nezměnilo.
- nezodpovězeno
- d) Jiný názor:

ANTICHARTA

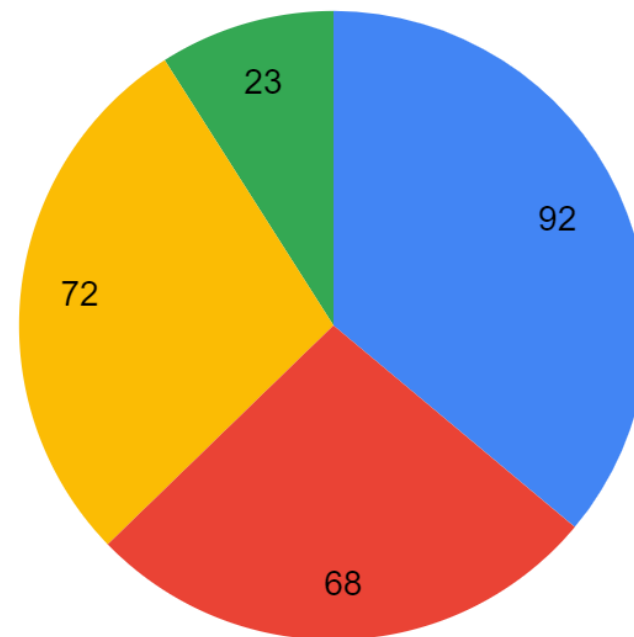
SŠ (94) – ZŠ (92): Umělci, kteří ji podepsali by se měli omluvit.

Názor na Antichartu:

- Bylo vhodné se za podpis Anticharty omluvit. 94
- Vůbec neměli listinu podepisovat, měli mít odvahu a vyjádřit absenci svůj názor. 74
- Nevidím důvod k omluvě, kdyby umělci odmítli svou účast, nemohli by dále vystupovat nebo tvořit. 70
- Nezodpovězeno 5

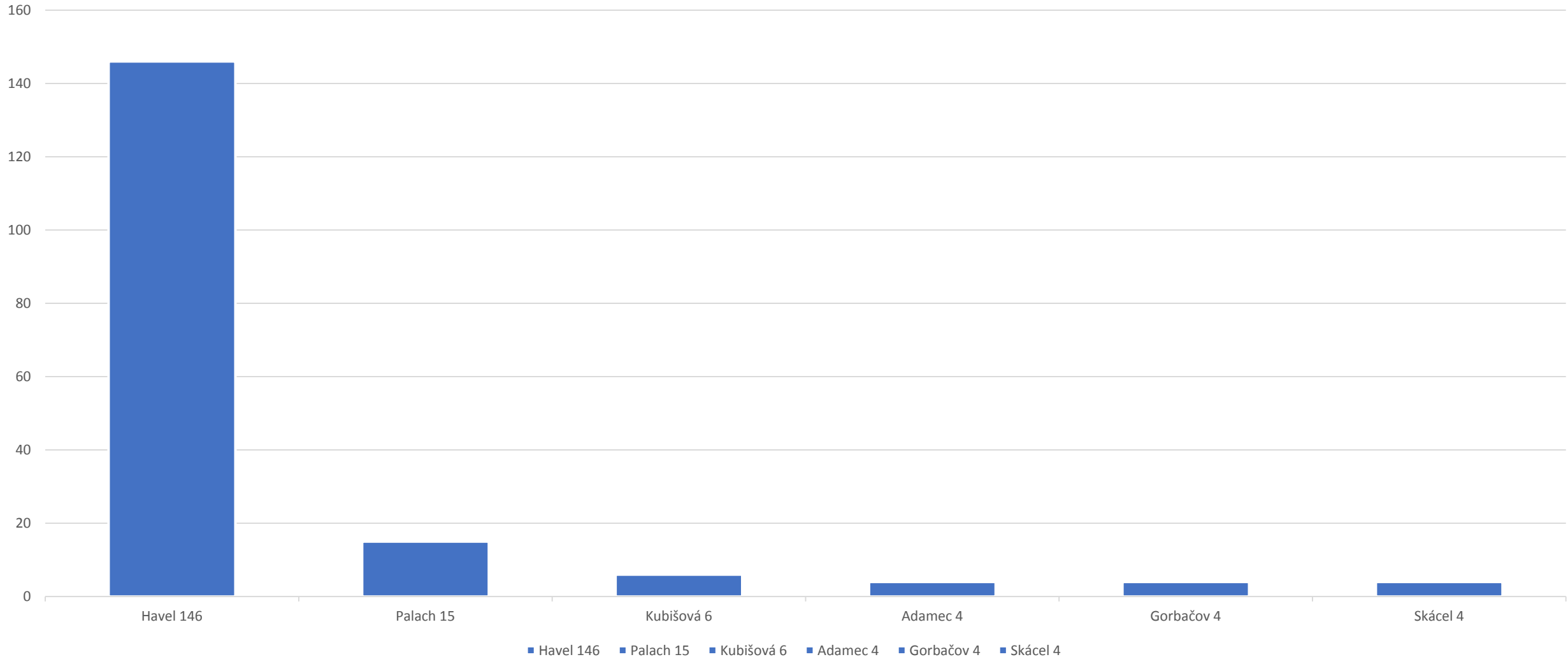
7. Jak se podle vás měli umělci k této události postavit?

- a) Bylo vhodné se za podpis Anticharty omluvit.
- b) Vůbec neměli listinu podepisovat, měli mít odvahu a vyjádřit absenci svůj názor.
- c) Nevidím důvod k omluvě, kdyby umělci odmítli svou účast, nemohli by dále vystupovat nebo tvořit.
- Nezodpovězeno

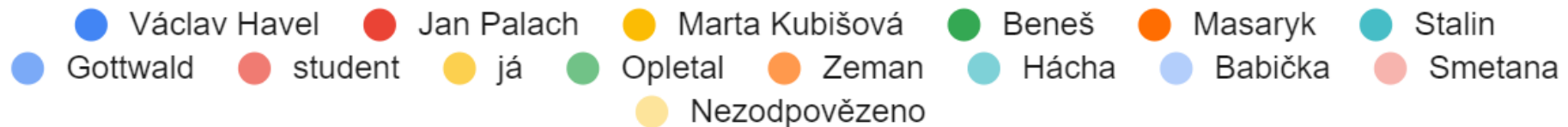
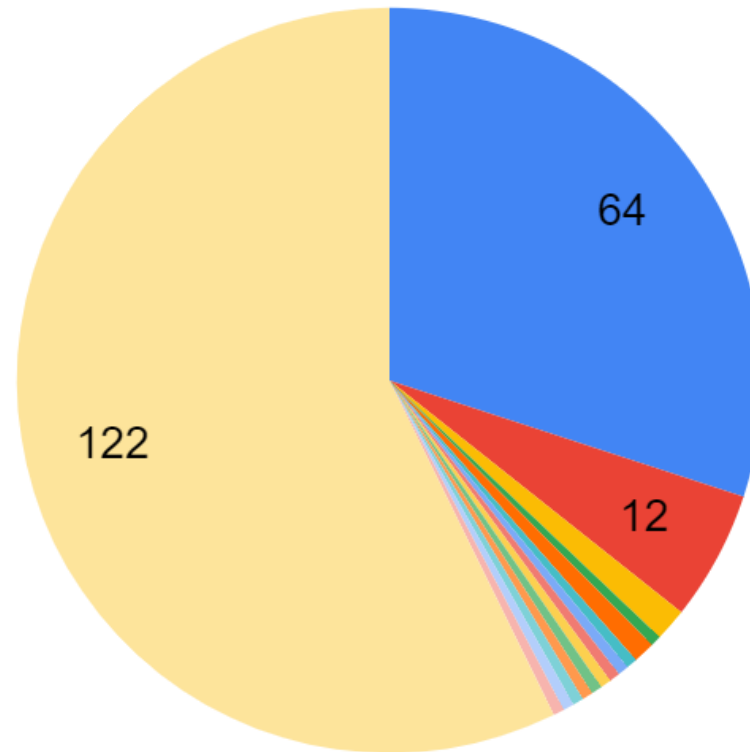
Největší osobnost SAMETOVÉ REVOLUCE 1989 - SŠ

Kdo podle vás je/byla nejvýznamnější osobností sametové revoluce 1989?

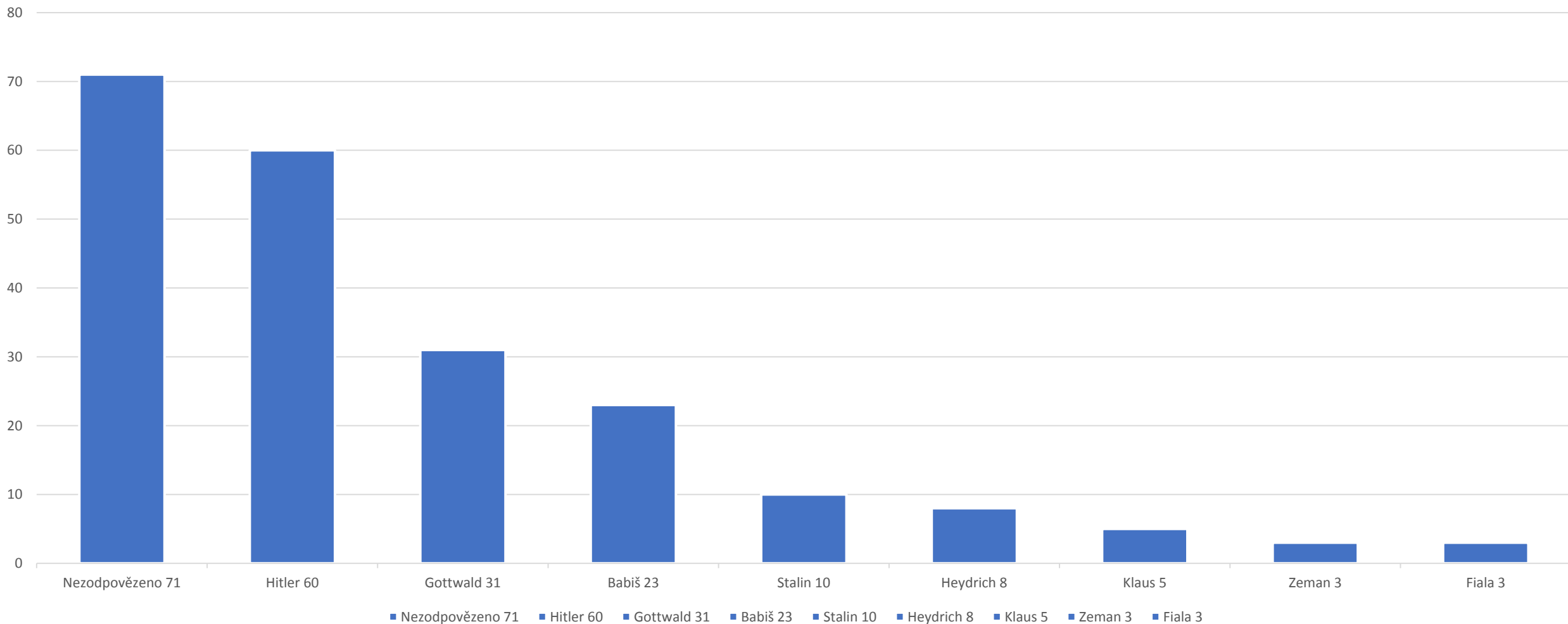
Největší osobnost SAMETOVÉ REVOLUCE 1989 - 7Š

10. Kdo podle vás je/byla nejvýznamnější osobností sametové revoluce 1989?

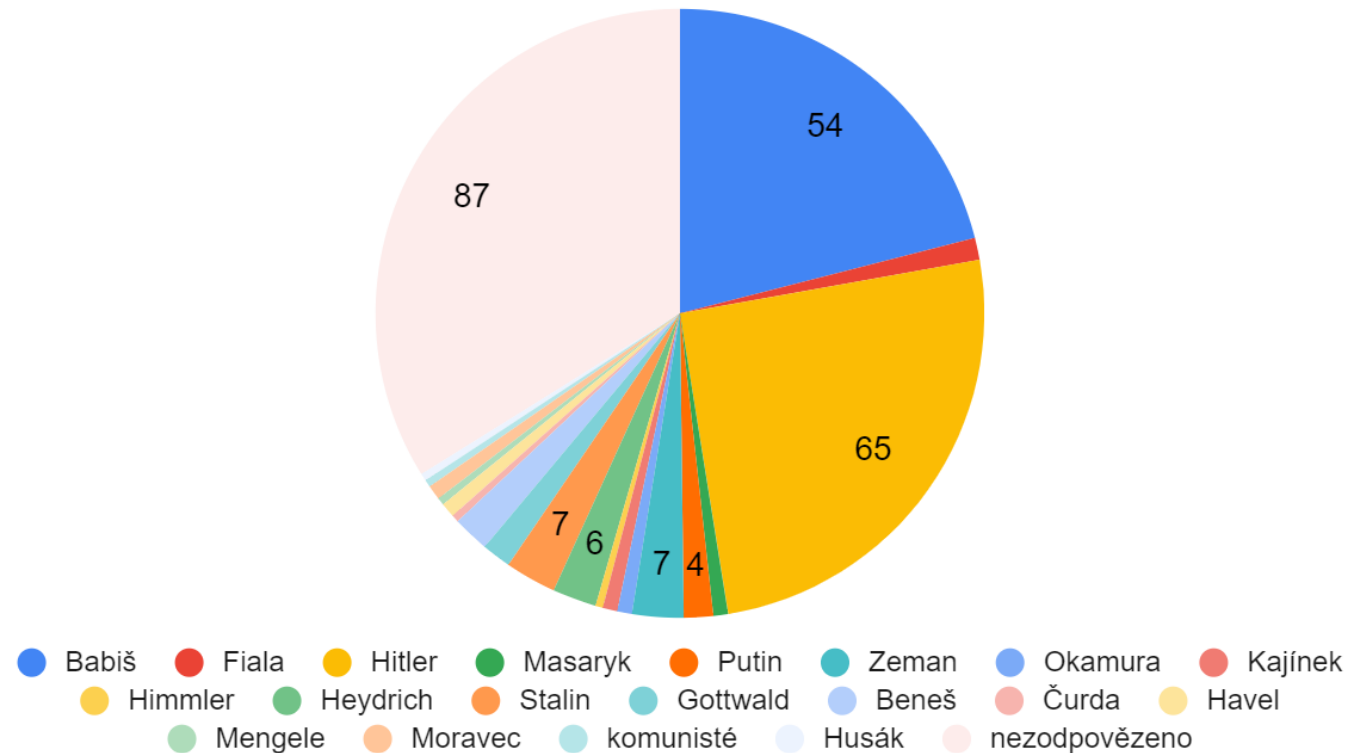
Největší padouch – zločinec českých dějin 20. a poč. 21. století - SŠ

Největší padouch/zločinec českých dějin 20. a poč. 21. stol

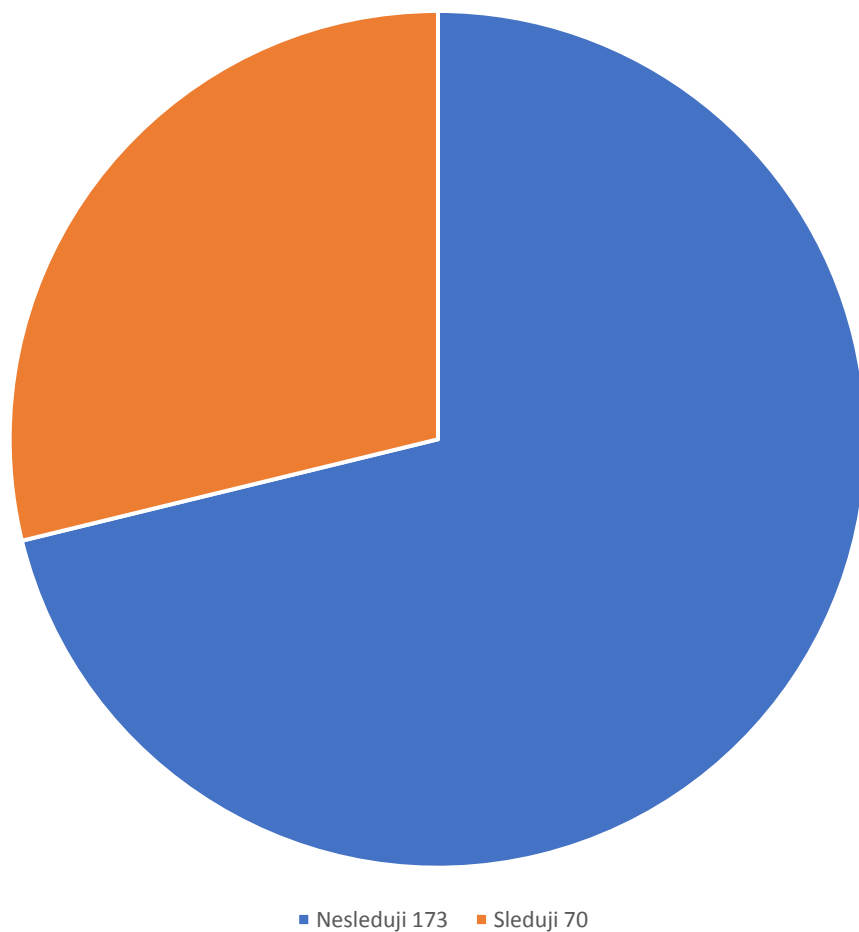
Největší padouch – zločinec českých dějin 20. a poč. 21. století - ZŠ

19. Největší padouch/zločinec českých dějin 20. a poč. 21. stol:

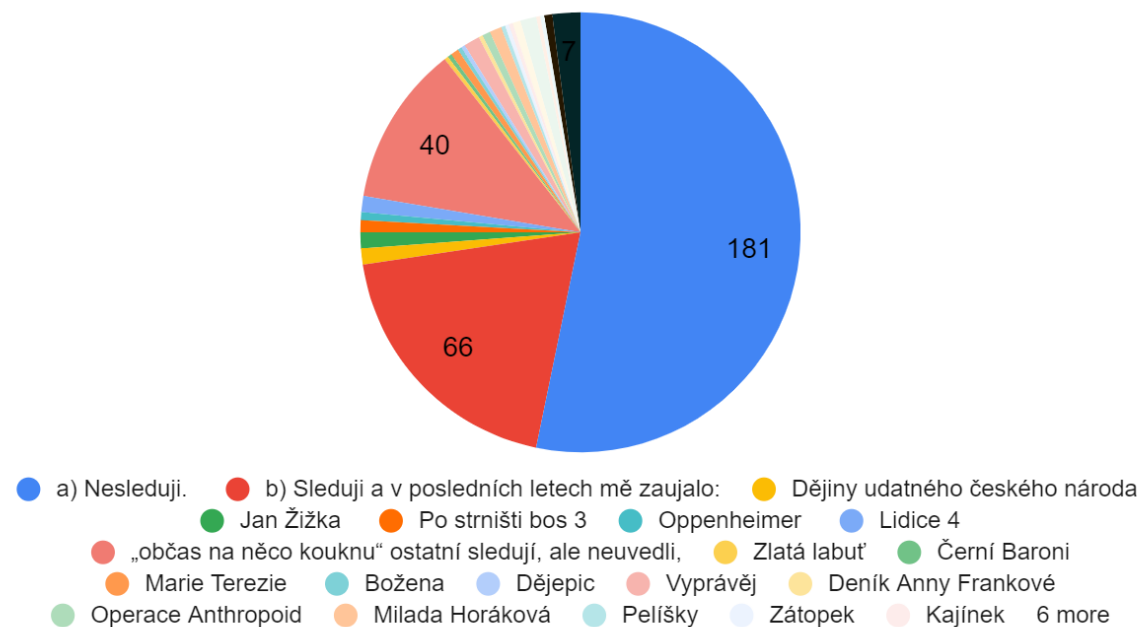

Hraný historický film o českých dějinách: spíše nesledují (SŠ 173, ZŠ 181)

Hrané historické filmy o českých dějinách

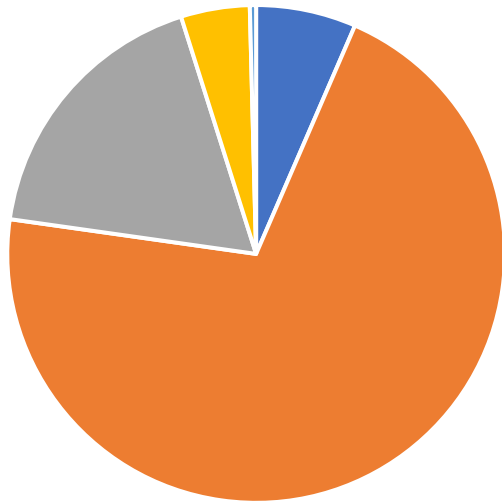

4. Hrané historické filmy o českých dějinách:

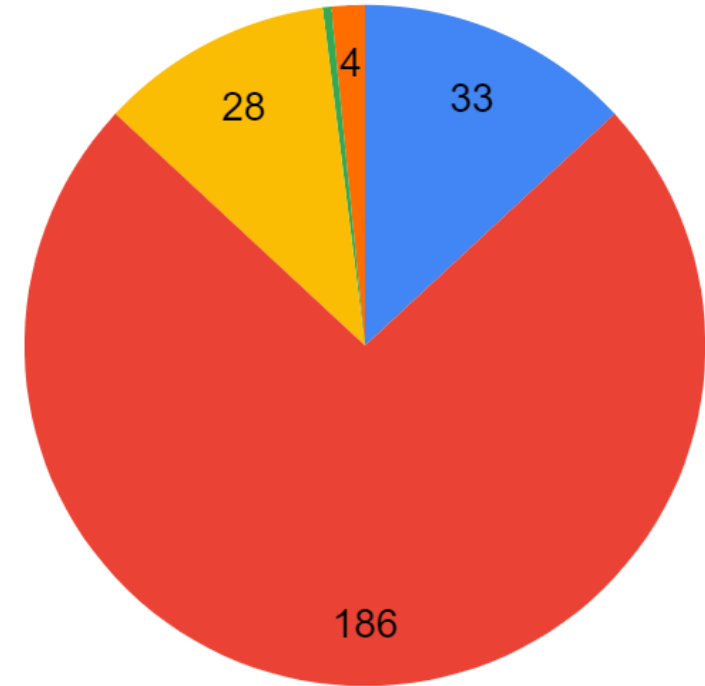

Rozpad Československa – 2022 – 30let: Respektuji svobodné rozhodnutí obou zemí (SŠ – 174, ZŠ – 186)

Rozpad Československa byl:

14. Rozpad Československa byl:

● a) Špatným a nepromyšleným krokem, oslabil obě země v mnoha směrech. 33

● b) Respektuji svobodné rozhodnutí obou zemí. 186

● c) O takto závažných krocích by mělo rozhodnout referendum ne několik politiků. 28

● d) Nejlepší by bylo, kdyby dodnes zůstala monarchie. 1 ● nezodpovězeno - 4

■ Špatným a nepromyšleným krokem, oslabil obě země v mnoha směrech. 16

■ Respektuji svobodné rozhodnutí obou zemí. 174

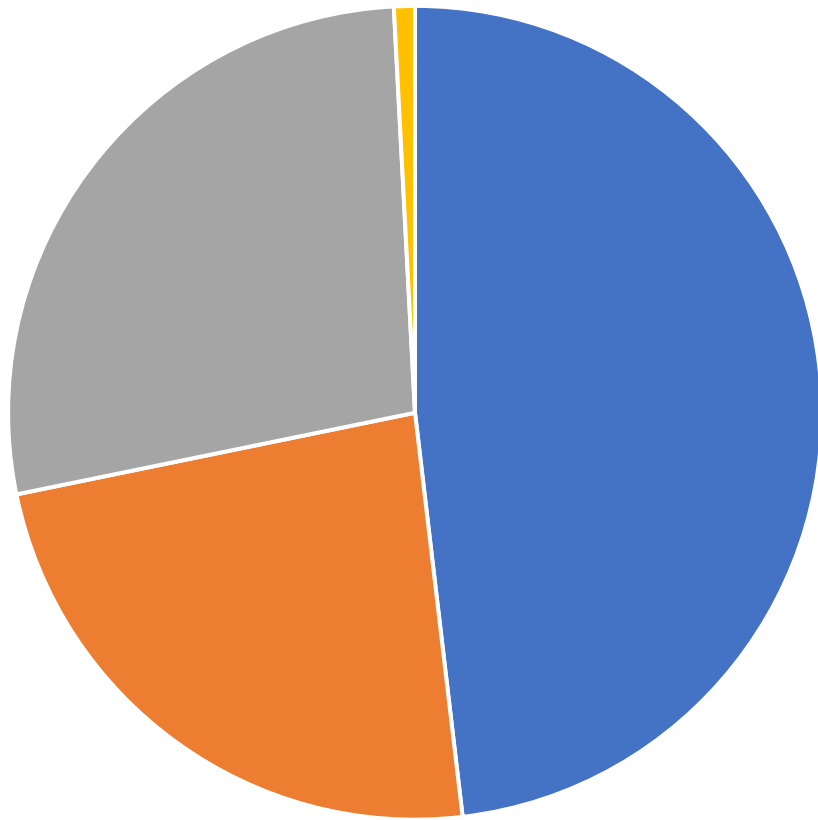
■ O takto závažných krocích by mělo rozhodnout referendum ne několik politiků. 44

■ Nejlepší by bylo, kdyby dodnes zůstala monarchie. 11

■ nezodpovězeno 1

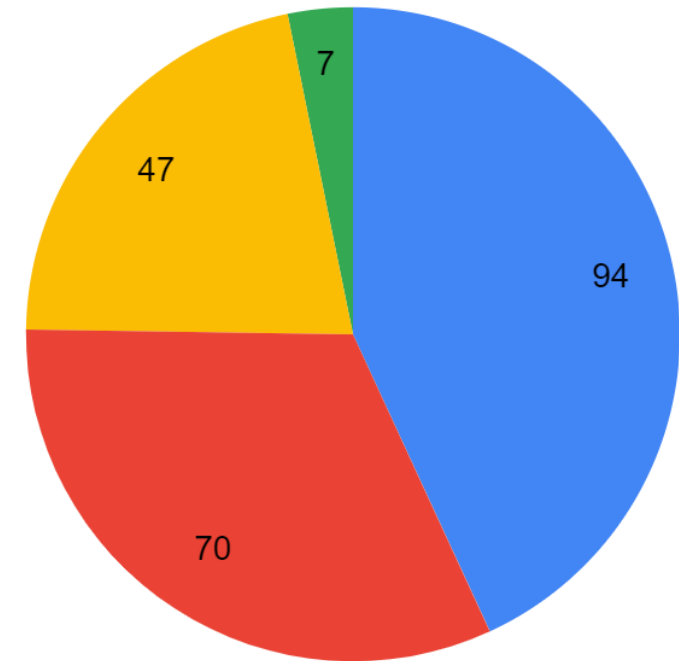
Kdybych dnes hlasoval o rozdělení Československa: Hlasoval bych PRO (SŠ 116, ZŠ 94), PROTI (SŠ – 57, ZŠ 70)

Kdybych dnes hlasoval o rozdělení Československa:

- Hlasoval/a bych pro rozdělení. 116
- Hlasoval/a bych proti rozdělení. 57
- Obě země, jak Česko, tak i Slovensko jsou v EU, je to jedno. 66
- nezodpovězeno 2

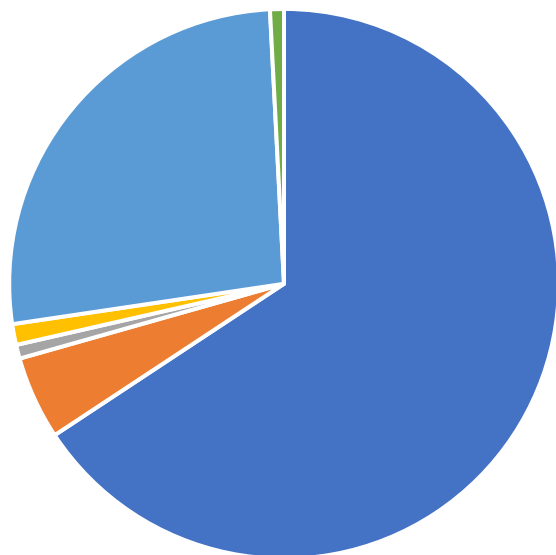
15. Kdybych dnes hlasoval o rozdělení Československa:

- a) Hlasoval/a bych pro rozdělení.
- b) Hlasoval/a bych proti rozdělení.
- c) Obě země, jak Česko, tak i Slovensko jsou v EU, je to jedno.
- nezodpovězeno

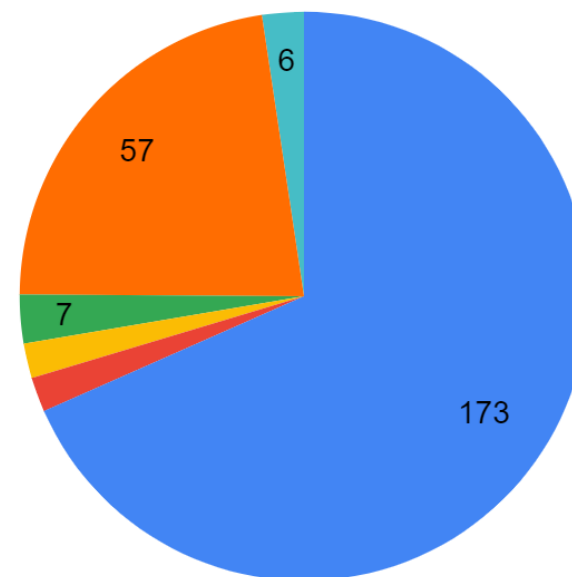
ČESKÁ REPUBLIKA V RÁMCI EU (20 LET) a NATO (25 LET): Jediná možnost bezpečnosti a prosperity (SŠ – 161, ZŠ 173

ČR v rámci EU a NATO:

- Jediné možnost bezpečnosti a prosperity. 161
- Být mimo EU. 12
- Být mimo NATO. 2
- Když byla zrušena Varšavská smlouva, mělo se rozpustit i NATO. 3
- Neutralita. 65
- Nezodpovězeno 2

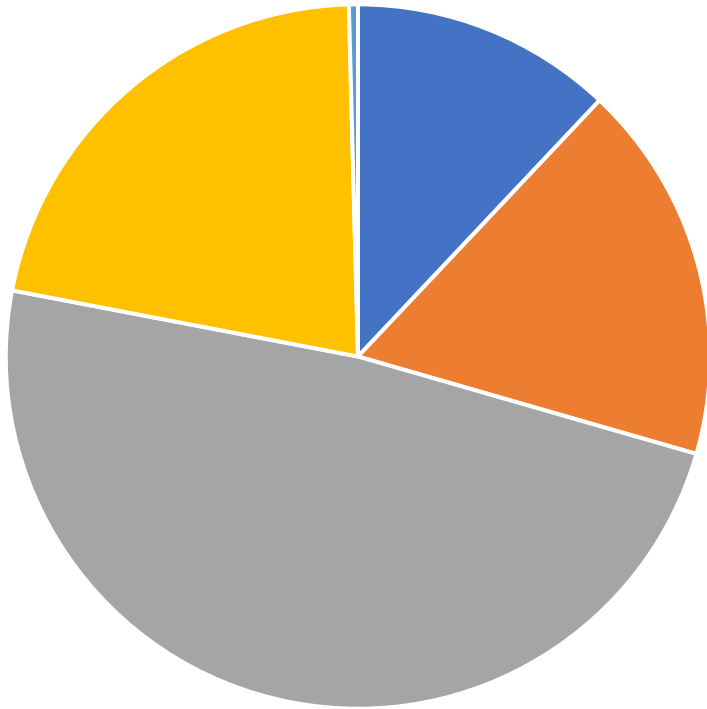
13. Česká republika v rámci EU a NATO:

- a) Jediné možnost bezpečnosti a prosperity. 173
- b) Být mimo EU. 5
- c) Být mimo NATO. 5
- d) Když byla zrušena Varšavská smlouva, mělo se rozpustit i NATO. 7
- e) Neutralita. 57
- f) Nezodpovězeno - 6

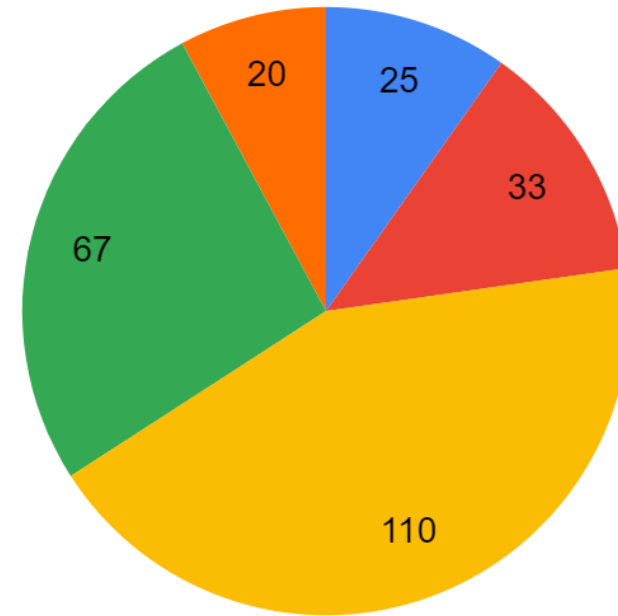
AKTUALNI RUSKO – CESKE a CESKO – RUSKE VZTAHY: Problematické – osvobodili nás, 1968 okupovali a dnes ohrožují celou Evropu i nás (SŠ 117, ZŠ – 110)

Aktuální Rusko - české vztahy považují

- Za normální (bez ohledu na Ruskou agresi na Ukrajině). 29
- Aktuálně vyhrocené a špatné, ještě před několika lety byly dobré. 42
- Problematické: osvobodili nás, 1968 okupovali dnes ohrožují celou Evropu i nás. 117
- Nepřátelské, ze strany Ruska jsme jako nepřátelé označeni. 52
- Nezodpovězeno 1

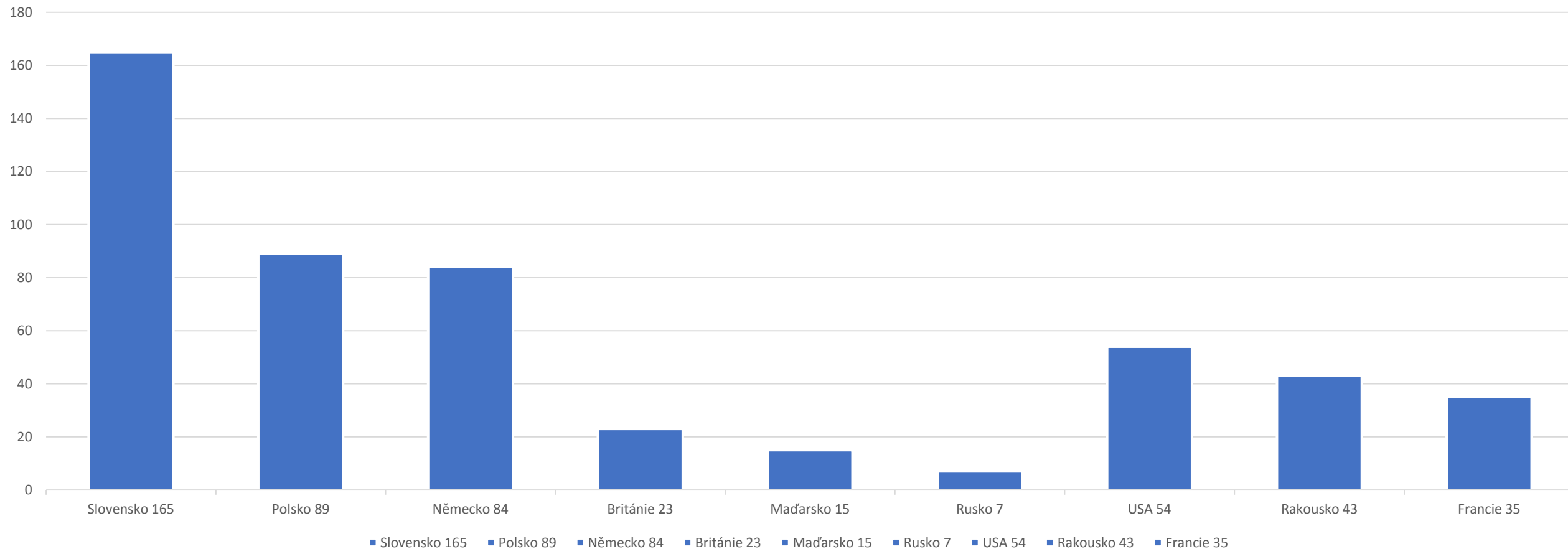
8. Aktuální Rusko - české vztahy považují:

- a) Za normální (bez ohledu na Ruskou agresi na Ukrajině).
- b) Aktuálně vyhrocené a špatné, ještě před několika lety byly dobré.
- c) Problematické: osvobodili nás, 1968 okupovali dnes ohrožují celou Evropu i nás.
- d) Nepřátelské, ze strany Ruska jsme jako nepřátelé označeni.
- e) Nezodpovězeno

Střední školy

Které země považujete za největší spojence ČR
v Evropě/ve světě?

Základní školy

16. Které země považujete za největší spojence ČR v Evropě/ve světě?

